

EERSTE BRIEF AAN DE KORINTIËRS

Kern

In de eerste brief aan de Korintiërs roept Paulus de mensen op om niet te blijven gaan voor eigen belang en eigen eer, maar om elkaar te dienen in liefde. Paulus roept de gemeente op om één te zijn en om de vrijheid die het geloof geeft, niet te misbruiken ten koste van anderen of jezelf. De Korintiërs (en wij met hen) moeten leren te ontvangen – om aan anderen uit te delen/door te geven.

Opbouw

Paulus begint zijn brief met danken: 'Ik dank mijn God altijd voor jullie' (1:4) en werkt toe naar liefde (13:5): 'De liefde zoekt zichzelf niet'. Door eerst te danken staat hij goed voorgesorteerd om de gemeente te wijzen op de dingen die niet goed gaan (6-11), of niet goed begrepen worden (15). Hij benadrukt de liefde. Wanneer liefde niet de basis is van onze woorden en ons handelen, is het ieder voor zich. Dan wordt de gemeente niet gebouwd en God niet geëerd. Liefde leert ons delen, ook de gaven die God in de gemeente geeft (12-14). Het bekende liefdesgedicht in hoofdstuk 13 is het hart van de brief.

Kerntekst

De rode draad in deze brief is deze vraag van Paulus: 'Wie denken jullie dat je bent? Bezit je ook maar iets dat je niet geschonken is?' (4:7) Paulus zet de genade uit de hemel tegenover de egocentrische inhaligheid en het welvaartsdenken van de Korintiërs: 'Ik dank mijn God altijd voor jullie, omdat Hij jullie in Christus Jezus zijn genade heeft geschonken. Door Hem zijn jullie in elk opzicht rijk geworden.' (1:4,5)

Opgemerkt

Korinte

De Griekse stad Korinte is in 150 v.C. verwoest door de Romeinen. In de tijd van Julius Caesar is de stad weer opgebouwd (40 v.C.). Paulus schrijft deze brief vanuit Efeze in 50 n.C.

Korinte is een havenstad met een strategische ligging op de doorvoerroute naar Europa. De nieuwe bewoners komen overal vandaan. Er zijn veel arbeiders, en ook rijken die zichzelf hebben weten op te werken. Met de mentaliteit van opkomen voor jezelf, kijken ze ook naar de kerk en zitten ze aan de avondmaaltafel: Wat levert het mij op? Hoe kan ik opvallen?

Net als in hedendaagse havensteden is er in Korinte veel reuring en veel lichtzinnig vertier. In de stad staat een tempel voor de godin Aphrodite, waar vrouwen zich prostitueren. Paulus roept de gemeente op om hem te volgen in plaats van de tempelhoertjes (11:1).

Lichaam en ziel

De Korintiërs zijn Grieken. Voor de Grieken is het lichaam van geen belang. Daarom kun je ermee doen wat je maar wilt (5-6). Het wordt gezien als een gevangenis van de psyche.

Voor de Joden daarentegen is het lichaam heel belangrijk, want door God geschapen en 'God zag dat het goed was'. (Gen. 1) Tegenover de vrijheid die de Korintiërs voorstaan, zet Paulus: 'Het lichaam is er voor de Heer en de Heer is er voor het lichaam... Weet je niet dat je lichaam een deel is van het lichaam van Christus?... Weet je niet dat je lichaam een tempel is van de heilige Geest?' (6:13,15,19)

'Het is niet goed dat de mens gebonden is aan een vrouw (aan één vrouw)', vinden de Korintiërs. Paulus brengt hier tegenin dat het huwelijk juist de beste remedie is tegen ontucht. (7:1,2)

Omdat het lichaam van geen belang wordt geacht, heeft de kruisdood van Jezus voor de Grieken geen betekenis. En geloven ze ook niet in de opstanding van het lichaam. Hiermee minachten ze de Schepper én de Herschepper. De kern van het evangelie is juist dat Jezus is gekruisigd en opgestaan.

'Er wordt een aards lichaam gezaaid en een geestelijk lichaam opgewekt.' (15:44)
aards lichaam – psychosomatisch – lichaam met onze eigen psyche
geestelijk lichaam – pneumatisch – lichaam met de adem/Geest van God

Ons lichaam wordt veranderd, vernieuwd, maar het blijft wel ons lichaam. We zullen elkaar straks, na de dood en opstanding van ons lichaam, herkennen.

Uitgelicht

Offervlees mag je eten, omdat er geen andere goden bestaan, geeft Paulus aan. Maar als een ander er door in verwarring raakt, laat het dan staan. (8, 10:28,29) Steeds weer geldt: denk aan elkaar.

De maaltijd van de Heer, het avondmaal, laat ons zien en proeven wat Jezus voor ons heeft gedaan. Al onze zintuigen zijn belangrijk, ook voor herinneringen. Een preek, muziek raakt alleen het gehoor. Waarom vieren we het avondmaal?

1. Jezus wil het: 'Doe dit om aan mij te blijven denken.' (11:24,25)
2. Jezus wil dat wij aan zijn tafel samenkomen. Dat gaat mis in Korinte, het is ieder voor zich en daardoor is er partijvorming. (11:17,18,20,33,34) In veel kerken ligt het accent bij de viering van het avondmaal ook op de persoonlijke relatie tussen mij en de Heer. Het avondmaal onderstreept juist het samen. Zijn we dit kwijtgeraakt omdat het avondmaal losstaat van een echte maaltijd, niet meer gekoppeld is aan een liefdesmaaltijd, zoals vroeger?
3. Jezus wil dat we Hem aan elkaar doorgeven, zoals ook Hij is doorgegeven. 'Zelf heb ik van de Heer aangenomen wat ik aan jullie heb doorgegeven: in de nacht waarin Hij werd doorgegeven heeft de Heer een brood genomen', schrijft Paulus. (11:23) Jezus is doorgegeven van – aan: Judas – raad van oudsten – Pilatus – Herodes – Pilatus – soldaten – dood – vrouwen – apostelen – Paulus – gemeente.
'Zal God, die zijn eigen Zoon aan ons heeft doorgegeven, ons met Hem niet alle dingen geven?' (Rom.8:32) Doorgegeven in deze tekst wordt vaak vertaald met overgegeven, in het Grieks hetzelfde werkwoord.
4. Jezus wil bij ons naar binnen komen. Bij een preek kun je jezelf afsluiten voor wat je hoort. Met brood en wijn komt Jezus proefbaar bij ons binnen: 'Proef, en geniet de goedheid van de Heer.' (Psalm 34:8) (Duits gezegde: Man ist was man isst).

Tongentaal, het spreken in talen, wordt door de Korintiërs als de belangrijkste gave van God gezien, want daarmee laat je zien dat jij de Geest hebt. Deze gave komt op het Pinksterfeest voor het eerst voor, juist om uit te delen, anderen met de boodschap van Jezus te bereiken. Daarom, leg je liever toe op de gave van profetie, zegt Paulus, want daarmee dien je de ander. (14:1-5)

Liefde zoekt zichzelf niet, maar de ander. (13) Beschamend dat dit loflied op de liefde nodig is in de gemeente van Korinte. Liefde ontvangen om door te geven aan de ander – dit is Jezus.

Huiswerk

Wat verwachten wij van de kerk? Welke rol speelt de kerk in ons leven? Zijn wij soms net zulke (schijn)heiligen als de Korintiërs, die vanuit eigen behoeften naar de kerk en naar het avondmaal kijken? Of verlangen we ernaar genade te ontvangen, totdat we zoveel hebben om uit te delen?